

og bringer dem sammen i et Kirkeraad saaledes, at de der kunde arbejde sammen; thi jo mere jeg seer, at den Enes Misstemning imod den Anden bliver større og stærkere, og jo dybere jeg seer, at Spaltningen vil blive, desto mere, troer jeg, det hæfter med, at vi stræbe med at bringe dem sammen. Jeg er for mit Bedkommende overbevist om, at naar det, der saaledes staaer adskilt og som modsatte Strømninger, kommer til at samarbejde og samvirke, da vil der i Virkeligheden komme noget Godt ud deraf for Fædrelandet.

Der er yttret, at det var ønskeligt, at man gjorde en Begyndelse med Menighedsraadene. Der er jo steet en Begyndelse med Menighedsraadene, de have jo Leilighed til at udvikle sig. Det svarer forøvrigt ganske til det, som man sagde i 1839 og 1840, da der var Tale om en fri Forsatning, nemlig at man skulde give de kommunale Forhold Leilighed til at udvikle sig gennem en Arrække, inden man kunde tænke paa en saadan fri Forsatning; vi finde saaledes bestandig i lignende Forhold de samme Anskuelser gjøre sig gjældende. Jeg skal paa ingen Maade sige dem imod, der mene, at man skal gaae ud fra Menighedsraadene, at det er Veien, man skal gaae; men hvorfor vil man da ikke gaae videre? lad os overveie med hinanden, om det er den rette Vej, og naar saa Folkethingets Majoritet udtaler det som sin Anskuelse, at det er Veien, der skal gaaes, lad os saa følge den. Det kan ikke nytte noget, hvor stor endog saa den Indflydelse er, som den ærede Rigsdagsmand, der gaaer op og ned ad Gulvet (Rimestad), udøver paa denne Forsamling; thi den er dog ikke saa stor, at hans udtalte Mening kan staae som Folkethingets; det er ikke aldeles afgjort, at hans Mening er Folkethingets (Rimestad: Det er den ærede Rigsdagsmands heller ikke!). Netop derfor ønsker jeg, at et Udvalg maa blive nedsat, for at overveie Forslaget; dersom jeg vidste, at min Udtalelse skulde gjælde for Folkethingets, da vilde det vistnok være temmelig overflødigt at faae et Udvalg nedsat. Naar man siger, at det ikke endnu er Tiden til en Ordning af Kirkeraadet, saa svarer jeg dertil, at jeg vilde ansee det for at have en over-

ordentlig stor Betydning, om man kunde komme til det Resultat at sige: For Tiden ønske vi ikke noget Kirkeraad; for Tiden vilde vi blive staaende ved Menighedsraadene, thi saa vidste man, hvor man var. Jeg antager tillige, at det ikke er Meningen, at Menighedsraadene i deres nuværende Tilstand skulle aldeles overlades til sig selv uden noget Lovbegrundet; thi Menighedsraadene i den Stikkelse, som de nu have, maae være Forberedelsen til Menighedsraad, hvis Virksomhed bestemmes ved Lov, efter som Alt, hvad der skal træde frem i det udvortes Liv med en gennemgribende Betydning, og som skal danne Grundlaget for en tilkommende Lov, trænger ogsaa til at faae sit lovbestemte Indhold og sin lovbekræftede Virksomhed. Jeg troer, at der i den Henseende vil kunne gjøres overordentlig Meget. Der er jo f. Ex. saaledes allerede et Lovforslag, som ikke gik igjennem, og som angik de Fattiges Tavle; det var jo Meningen med det, at Bestyrelsen af disse Midler skulde overlades til Menighedsraadene. Man var imidlertid derimod i det andet Thing, ikke just fordi man havde saameget imod selve Foranstaltningen, men fordi man ansaae det for rigtigst, inden man overgav denne Bestyrelse til Menighedsraadene, at Menighedsraadene vare, om jeg saa maa sige, lovbestemte. Der er mange andre Forhold, som jeg kunde tænke mig overgive til Menighedsraadene; jeg skal saaledes her nævne nogle udvortes, andre Forhold, thi jeg troer, at det vil være sundt for Menighedsraadene, at der netop var noget Udvortes, som kunde være en lovbestemt Gjenstand for deres Virksomhed, som f. Ex. Tilsyn med Kirkegaarden og med selve Kirken og saa fremdeles. Det vilde være godt, om der blev givet dem Leilighed til at yttre sig om, hvad der i den Henseende kunde være at gjøre. Ved Siden heraf vilde de ogsaa kunne yttre Indflydelse paa enkelte indre Forhold, og det glæder mig, at den ærede Rigsdagsmand, der talte for mig, udtalte sig omtrent paa samme Maade om disse Menighedsraad. Jeg troer, at det er givet, at den præstelige Virksomhed har en human Side, og ligesaa vist som vor Frelser kaldte sig Mennekets Søn, ligesaa vist er det ogsaa, at der igjennem den præstelige Virksomhed gaaer en